

СЕКЦІЯ VI. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩО ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ПЕРСПЕКТИВ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ЄВРОПРОСТОРУ

Стрельников Віктор

Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В. Остроградського

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Забезпечення якості підготовки педагогів у закладах вищої освіти в останні роки в Україні стає актуальною проблемою, що пов'язано із прагненням закладів освіти вийти на міжнародний ринок, з посиленням конкуренції на внутрішньому ринку освітніх послуг. Професійна кваліфікація викладачів закладів вищої освіти поки-що прив'язана до потреб індустріального соціуму, а постіндустріальне суспільство більшою мірою орієнтується на інший тип педагога, носія ідей цього суспільства.

Узагальнення праць із проблеми забезпечення якості підготовки педагогів у закладах вищої освіти, проведене нами у попередніх публікаціях [7–9] і працях Л. Лебедик [1–6] показує, що увага дослідників зосереджується переважно на розкритті методів, прийомів, які забезпечують якість підготовки педагогів на етапі її функціонування. Слабко вивченими залишаються питання узгодження підготовки педагогів за міжнародними стандартами якості.

Наша концепція забезпечення якості підготовки педагогів у закладах вищої освіти полягає, насамперед, у наданні переваги стратегії відкриттів замість стратегії передачі знань викладачами. Процес набуття нових знань має відбуватися за активної позиції майбутнього педагога, що й визначає суттєві зміни у якості підготовки педагогів у закладах вищої освіти. Головним є сам суб'єкт, який, на основі нових вимог забезпечення якості, навчається для задоволення власних професійних потреб. Суб'єктність майбутнього педагога вибрана нами як інтегрований показник забезпечення якості його підготовки.

Нами використані критерії забезпечення якості підготовки педагога: а) орієнтація на довгострокову перспективу; б) управління якістю як постійний процес; в) управління якістю як завдання для керівників; г) задоволення споживачів; д) створення системи контролю якості.

Побудова системи забезпечення якості підготовки педагогів у закладах вищої освіти дозволяє впровадити основні принципи:

а) орієнтація підготовки педагогів на споживачів; б) безперервне удосконалення процесів забезпечення якості підготовки педагогів; в) забезпечення участі керівництва і педагогічних працівників закладу вищої освіти у вирішенні проблем якості; г) централізація зусиль у забезпеченні якості підготовки на людях та їхніх взаєминах; д) орієнтація на попередження невідповідностей [7, с. 73–79].

Винятково важливою для забезпечення якості підготовки педагогів у закладах вищої освіти є орієнтація на процесний підхід. Об'єктивного перегляду з позиції якості потребують усі структурні елементи підготовки педагогів у закладах вищої освіти: а) мета підготовки; б) зміст підготовки; в) технології організації; г) принципи навчання; д) навчальне середовище; е) педагогічна майстерність викладачів.

У центрі забезпечення якості є оцінювання результатів, що виражені у компетенціях, які демонструє майбутній педагог, а не процес навчання, адже компетенцію можна показати незалежно від того, де саме майбутній педагог її набув. Слід відокремити демонстрацію компетенцій від власне структури освітньої програми, у ході якої ці компетенції отримані.

Отже, забезпечення якості підготовки педагога розглядається як якість результату означеної підготовки та як сукупність якісних характеристик процесу цієї підготовки, реалізації її складників та результатів.

Список джерел:

1. Лебедик Л. Багаторівнева система педагогічної підготовки викладачів економіки у країнах Європи. *Тези Всеукр. наук.-практ. конф. «Проблеми забезпечення якості вищої освіти України в умовах інтеграції до Болонського процесу»* (16-18 груд. 2009 р.). Київ: Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 2009. 203 с. С. 100–104.

2. Лебедик Л. В. Використання інформаційних технологій для забезпечення якості системи підготовки викладача вищої школи в умовах магістратури. *Інформаційні технології – 2017*: зб. тез IV Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців, 18 трав. 2017 р., м. Київ / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка; відповід. за вип.: М. М. Астаф'єва, Д. М. Бодненко, В. П. Вембер, О. М. Глушак, О. С. Литвин, Н. П. Мазур. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. 237 с. С. 132–134.

3. Лебедик Л. В. Моніторинг якості педагогічного професіоналізму магістрів економіки. *Вища освіта України*. Дод. 2 до №3, т. III (28). 2011. С. 129–135.

4. Лебедик Л. В. Моніторинг якості системи підготовки викладача вищої школи. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-*

Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Дод. 1 до Вип. 36, Т. II (62). Київ : Гнозис, 2015. С. 465–473.

5. Лебедик Л. В. Сучасні наукові підходи до якості підготовки викладачів вищої школи в умовах магістратури. *Якість вищої освіти: сучасні тенденції та перспективи розвитку освітньої діяльності вищого навчального закладу* : матеріали ХLI Міжнар. наук.-метод. конф. (м. Полтава, 18-19 лют. 2016 р.). Полтава: ПУЕТ, 2016. С. 200–203.

6. Лебедик Л. STEAM-технології навчання майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти. *Актуальні аспекти розвитку STEAM-освіти в умовах євроінтеграції* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Кропивницький, 21 квіт. 2023 р.). Кропивницький : ДонДУВС, 2023. 405 с. С.143–145.

7. Стрельников В. Ю. Критерії якості підготовки фахівців у закладах освіти. *Використання технологій менеджменту якості в управлінні закладами освіти* : зб. матер. II регіональної наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, Україна, 20 листоп. 2018 р.) / укл. : Брик Р. С., Дідух Т. Г. Тернопіль : ТОКІШПО, 2019. С. 73–79.

8. Стрельников В. Ю. Методологічні засади підготовки педагогічних працівників у системі неперервної освіти до роботи з обдарованими дітьми. *Проектування розвитку та психолого-педагогічного супроводу обдарованої особистості: в умовах воєнного стану* : матеріали наук.-практ. онлайн-конф. (Київ, 23–25 черв. 2022 р.). Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2022. С. 308–314.

9. Стрельников В. STEAM-технології навчання у системі вищої і неперервної освіти. *Актуальні аспекти розвитку STEAM-освіти в умовах євроінтеграції* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Кропивницький, 21 квіт. 2023 р.). Кропивницький : ДонДУВС, 2023. С. 141–143.

Лебедик Леся

*Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Забезпечення якості підготовки педагогів закладів позашкільної освіти на основі моделі професійної компетентності є візитною карткою